

«Тасдиқ менамоям»
ректори Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибқории Тоҷикистон
доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент
Асрорзода У.С.
аз 18.05.2025 соли 2025

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи Восидиён Фарҳод Саъдулло дар мавзуи «Нақши мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.01 – Назарияи иқтисодӣ (08.00.01.01 - Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ)) пешниҳод карда шудааст.

1. Мутобиқати диссертатсия ба ихтисосҳо ва самтҳои илм, ки аз рӯйи онҳо диссертатсия ба ҳимоя пешниҳод шудааст

Диссертатсияи Восидиён Фарҳод Саъдулло дар мавзуи «Нақши мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар заминаи бандҳои Шиносномаи ихтисосҳои КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.01 – Назарияи иқтисодӣ (08.00.01.01 - Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ)) омода карда шудааст. Диссертатсия ба бандҳои 1.1. «Иқтисоди сиёсӣ: қонуниятҳои ҷаҳонишавии иқтисодиёти ҷаҳон ва таъсири он ба фаъолияти низомҳои иқтисодии миллий – давлатӣ; ҳамбастагии равандҳои иқтисодию сиёсӣ дар сатҳи миллию давлатӣ, минтақавӣ ва ҷаҳонӣ, таҳдидҳои ҷаҳонишавӣ ва оқибатҳои он; ташаккули сиёсати иқтисодии (стратегия) давлат; банди 1.3. Назарияи макроиқтисод»: назарияи рушди иқтисодӣ; назарияи даврҳои иқтисодӣ ва бухронҳо; назарияи мувозинати макроиқтисодӣ; назарияи идоракунии низомҳои иқтисодӣ. Ҷанбаҳои иқтисодии пешрафти илмию техникӣ ва таъсири он ба нишондиҳандаҳои равандҳои макроиқтисодӣ, сиёсати макроиқтисодӣ: самтҳои асосӣ ва виважҳои рафтори он; банди 1.4. Назарияи иқтисодии ниҳодӣ ва таҳаввулотӣ: назарияи таҳаввулоти пешравии иқтисодӣ; назарияи иқтисодиёти гузариш ва шаклдигаркунии низомҳои иқтисодию иҷтимоӣ; интиҳобҳои иҷтимоию иқтисодӣ мувофиқат мекунад.

2. Мубрамӣ ва зарурияти баргузори таҳқиқот

Дар шароити муосири ҷаҳонишавӣ ва тағйирёбии суръатноки равандҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, зарурати таҳкими низоми банақшагирии стратегӣ ба сифати воситаи асосӣ барои рушди устувори давлат беш аз пеш эҳсос мешавад. Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кишвари дар ҳоли рушд, ки дар даҳсолаҳои охир талош дорад ҷойгоҳи худро дар сахнаи байналмилалӣ мустаҳкам намояд, ниёз ба таҳлили амиқ ва илмӣ сиёсати иҷтимоӣ ва иқтисодӣ дорад. Яке аз механизми муассир барои ба даст овардани ин ҳадаф - мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ маҳсуб меёбад, ки тавассути он метавон равандҳои рушдро самтнок ва мутаносиб гардонид.

Мубрамияти мавзӯи мазкур аз он иборат аст, ки бидуни банақшагирии дақиқ ва стратегӣ наметавон рушди устувор ва ҳамоханги соҳаҳои калидии иқтисодиёт, аз ҷумла саноат, кишоварзӣ, хизматрасонӣ ва бахши иҷтимоиро таъмин намуд. Ҳамзамон, сиёсати иҷтимоӣ, ки ба коҳиши камбизоатӣ, таъмини шуғл, дастрасии босифати аҳоли ба маорифу тандурустӣ равона шудааст, бояд бо стратегияҳои рушд ҳамоханг бошад.

Таҳқиқот дар ин самт на танҳо аз ҷиҳати назариявӣ муҳим аст, балки барои амалӣ сохтани ислоҳоти зарурӣ ва баланд бардоштани самаранокии сиёсати давлатӣ низ нақши калидӣ мебозад. Тоҷикистон то ҳол бо мушкилоти марбут ба ноустувории сиёсати иқтисодӣ, вобастагии баланд аз манбаъҳои берунии молиявӣ ва паст будани иқтисодии истеҳсоли рӯбарӯ аст. Дар чунин шароит, таҳқиқоти илмӣ дар бораи роҳҳои мукамалгардонии банақшагирии стратегӣ метавонад асоси таҳияи ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва барномаҳои рушд гардад.

Илова бар ин, банақшагирии стратегӣ имконият медиҳад, ки тадбирҳо дар самти коҳиши нобаробарии иҷтимоӣ, дастгирии табақаҳои осебпазир ва баланд бардоштани сатҳи некуаҳволии аҳоли тарҳрезӣ ва ба таври мақсаднок татбиқ гарданд. Ба ин васила, сиёсати иҷтимоӣ ва иқтисодӣ на танҳо посухгӯ ба талаботи рӯз мегардад, балки ба ояндаи устувори кишвар замина мегузорад.

Ҳамин тавр, метавон гуфт, ки таҳқиқоти ҷиддӣ ва мукамал оид ба нақши банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоӣ ва иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои аҳамияти калони назариявӣ ва амалӣ буда, ба сифати воситаи муҳими таҳкими давлатдорӣ муосир, рушди устувор ва таъмини суботи иқтисодӣ ва иҷтимоӣ баромад мекунад.

Бояд гуфт, ки интихоби мавзӯ, аҳаммияти илмию назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионии Восидиён Фарҳод Саъдуллоро мубрам арзёбӣ намудан мумкин аст.

3. Навгониҳои мушаххаси илмӣ (бо нишон додани наvgонӣ, аҳаммияти илмӣ ва амалии онҳо).

Дар диссертатсия доир ба асосҳои назариявии банақшагирии стратегӣ, низоми банақшагирии стратегӣ, ҷамоҳангсозии сиёсати макроиктисодӣ ва коҳиш додани таъсири омилҳои берунӣ ба иқтисоди миллӣ, инчунин, тақмили низоми банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ муносибатҳои нави муосир пешкаш карда шудаанд.

Қайд намудан ба маврид аст, ки ба ҳимоя, аз ҷониби муаллиф, нуқтаҳои зерини назариявӣ, методӣ ва амалии таҳқиқот пешниҳод гардидаанд, ки дорои унсурҳои наvgонии илмӣ мебошанд:

1. ҷанбаҳои назариявии ташаккулёбӣ ва рушди низоми банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ аниқ ва ғуруҳбандӣ карда шуда, дар он низоми банақшагирии стратегӣ ҳамчун раванди таҳлили маҷмӯии аз ҷиҳати илмӣ асонокшудаи ҳадафу афзалиятҳои дарозмуҳлат ва роҳҳои ноилшавӣ ба онҳо тавсиф дода шудааст, ки захираву имкониятҳои мавҷуда ва хавфҳои эҳтимолиро барои таъмини рушди устувори мамлакат, минтақа, соҳа ва корхона ба инобат мегирад;

2. дар заминаи омӯзиши ҷанбаҳои назариявии низоми банақшагирии стратегӣ муайян карда шуд, ки самаранокии он бояд ба принципҳои мутобиқшавӣ, устувории дарозмуддат, ҳадафмандӣ ва рақобатпазирӣ асос ёфта, барои қабули қарорҳои устувор ва таъмини устувории макроиктисодӣ дар шароити тағйироти доимӣ мусоидат намояд;

3. асосҳои методологии раванди мониторинг ва арзёбии ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегии сатҳи миллӣ, соҳавӣ ва минтақавӣ таҳқиқ гардидааст, ки дар он нақши давлат ҳамчун ҷамоҳангсоз байни иштирокчиёни ин раванд муҳим ифода гардидааст;

4. арзёбии низоми миллии банақшагирии стратегӣ дар пояи марҳилаҳои ташаккулёбӣ, ҳислати рушди низом, дарккунии иштирокчиёни раванди банақшагирии стратегӣ ва ҳолати кунунии он тавсиф дода шуда, модели низоми банақшагирии стратегии рушди иқтисодӣ-иҷтимоӣ барои Тоҷикистон аз нуқтаи назари системавӣ ва маҷмӯӣ таҳия карда шудааст;

5. нақши низоми банақшагирии стратегии рушди иқтисодӣ-иҷтимоӣ дар самти татбиқи ҳамоҳангсозии сиёсати макроиқтисодӣ ва пешгирии таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба иқтисоди миллӣ, арзёбӣ ва асоснок карда шуда, барқарорсозии вазъи иқтисодӣ баъди соҳибистиклолӣ, дастовардҳои иқтисодӣ ва татбиқи ҳадафҳои стратегӣ таҳлил карда шудаанд;

6. дар асоси истифода аз усули моделсозӣ дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодии Тоҷикистон аз рӯи сценарияи воқеӣ, буҳронӣ ва шиддатнок таҳия карда шуда, омилҳои ба рушди иқтисодиёи иҷтимоӣ таъсиррасонанда гурӯҳбандӣ ва тавсиф гардиданд ва зарурияти тақмили низоми мониторинг ва арзёбии ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ дар сатҳи миллӣ асоснок карда шуд.

4. Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия зикршуда.

Дар раванди ҳалли илмӣ масъалаҳои гузошташуда равишҳои методологӣ ва методи пажӯҳиш, ки муаллиф интихобу истифода намудааст, имконият додааст, ки натиҷаҳои судманди илмӣ баҳри мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаққули сиёсати иҷтимоӣ-иқтисодии ҷумҳурӣ ба даст оварда шавад.

Дар асоси эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқро дурустӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо оид ба интихоби усулҳо (усулҳои мантиқӣ, системавӣ, муқоисавӣ ва таҳлилҳои иқтисодӣ-оморӣ) дар раванди таҳлилу таҳқиқи мавзӯ, истифодаи дурусти маълумоти оморӣ ва воқеъбинонаи маълумот дар бораи объект ва мавзӯи таҳқиқот тасдиқ менамоянд. Натиҷаҳои таҳқиқот ба муҳаққиқ имкон дод, ки тартиботи мавҷудани назариявиро оид ба мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ ҳамаҷониба баҳогузорӣ намояд.

Асоснокии хулосаву пешниҳодҳои дар диссертатсия омада ва сатҳи илмӣ онҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки муаллиф асарҳои бунёдии олимони иқтисодии ватанию хориҷиро дар самти мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ эҷодкорона истифода бурдааст. Хулоса ва тавсияҳои асоснокшудаи таҳқиқот барои роҳандозии натиҷаҳои илмӣ дар амалия дар заминаи таҳлили назариявӣ таҷрибавӣ муайян гардида, эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқотро исбот мекунад.

5. Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия бо нишон додани тавсияҳо оид ба истифодаи онҳо

Аҳаммияти илмию амалии таҳқиқотро натиҷаҳои илмӣ ва амалии таҳқиқоти ҷандинсолаи муаллиф оид ба мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ дар бар мегирад. Муқаррароти илмӣ ва тавсияҳои амалии дар диссертатсия таҳияшуда имкон медиҳанд, ки дар сатҳи нисбатан баланди илмӣ ва методӣ, ҷанбаҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ ҳалли ҳамаҷонибаи ҳудро ёбад. Дар баробари ин, натиҷаҳои кор дар конференсияҳои сатҳи доншгоҳӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ санҷида шудаанд.

Хулоса ва пешниҳодҳое, ки дар раванди таҳқиқи рисола ба даст оварда шудаанд, мақомоти дахлдори давлатӣ дар самти такмил додани механизми амалигардонии пурраи низоми банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ дар такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳа, муосиргардонии самтҳои стратегии рушди соҳа ва таҳияи стратегияи нави рушди иҷтимоию иқтисодӣ истифода бурда метавонанд.

6. Мазмунӣ кори диссертатсионӣ

Дар муқаддима мубрамии мавзӯи диссертатсия, дараҷаи таҳқиқи мавзӯи илмӣ, мақсад, вазифаҳо, объекту предмет, фарзияи таҳқиқот муайян гардидаанд, ҳамчунин, маълумот оид ба асосҳои назариявӣю методологии таҳқиқот, сарчашмаҳои маълумот, наwgонии илмии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳаммияти назариявӣю амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доктараи дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия, ҳамчунин сохтор ва ҳаҷми диссертатсия нишон дода шудааст (С. 5-14).

Дар боби аввали диссертатсия **“Заминаҳои назариявӣ ва илмию методии низоми банақшагирии стратегӣ”** - асосҳои назариявӣю илмии низоми банақшагирии стратегӣ, усулҳо ва принципҳои банақшагирии стратегӣ ва таҷрибаи байналмилалӣ дар ин самт мавриди таҳқиқоти илмӣ қарор гирифтааст (саҳ. 15-71).

Дар ин боб муаллиф пеш аз ҳама ба омӯзиши мафҳуми назариявии стратегия таваҷҷуҳ карда, онро бо тариби хронологӣ дар ҷадвали 1.1. нишон додааст ва хулоса кардааст, ки стратегия ин низоми идоракунии мақсаднок ва мутобиқшавандае ба ҳисобм еравад, ки ба афзалиятҳои дарозмуҳлати рақобатпазир ва ноилгардии мақсадҳои стратегӣ нигаронида шудааст (сах.17).

Инчунин муаллиф бо назардошти омӯзиши назарияҳои гуногуни олимони классик ва муосир дар таҳқиқот мафҳуми «Низоми банақшагирии стратегиро»-ро бо шарҳи шахсии муаллифӣ тақомул додааст, ки чунин ифода меёбад: «Низоми банақшагирии стратегӣ - раванди таҳлили маҷмӯи аз ҷиҳати илмӣ асоноккушудаи ҳадафу афзалиятҳои дарозмуҳлат ва роҳҳои ноилшавӣ ба онҳо мебошад, ки захираву имкониятҳои мавҷуда ва хавфҳои эҳтимолиро барои таъмини рушди устувори давлат, минтақа, соҳа ва корхона ба инобат мегирад (сах.34-35).

Ҳамзамон муаллиф усулҳо ва принсипҳои банақшагирии стратегиро тибқи ақидаи олимони мавриди таҳқиқ қарор дода, хулоса кардааст, ки ҳар як навъи банақшагирии стратегӣ аз рӯи усулҳои ба худ хос таҳия карда шуда, таҷдид ва мониторинг карда мешавад, яъне дар мавриди таҳияи банақшагирии стратегии геосисёсӣ бештар усули арзёбии тағйирёбии муносибатҳои иқтисодию сиёсии кишвар бо дигар давлатҳо, имкониятҳо ва хатарҳои эҳтимоли истифода бурда мешавад ва ба ин ақида розӣ шудан мумкин аст. Дар баробари ин дар ҷадвали 1.5. таснифи банақшагирии стратегӣ аз рӯи навъ ва объект дар шакли дуруст оварда шудааст (сах. 41).

Муаллиф дар заминаи омӯзиши назарияҳои гуногуни олимони соҳа ва таҷрибаи кишварҳо модели таҳияи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегиро дар боби якум пешниҳод намудааст (сах. 49).

Дар ин қисмати кор муаллиф дуруст хулоса кардааст, ки муқаррароту равишҳои ҳуҷҷатҳои стратегӣ дар низоми банақшагирии стратегии ҳаман кишварҳои ҷаҳон хусусияти умумӣ доранд. Ҳамин тариқ хангоми таҳияи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ дар низоми кишварҳо чунин равишҳо ба монанди омӯзиши вазъи ҷойдошта, муайянкунии ҳадафҳо, мониторинг ва назорат ба инобат гирифта мешаванд (сах.69).

Дар боби дуюми диссертатсия **“Таҳлили вазъи банақшагирии стратегӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”** муаллиф ба марҳилаҳои ташаккули низоми миллии банақшагирии стратегӣ, дастовардҳои иқтисодӣ ва татбиқи ҳадафҳои стратегӣ дар даврони соҳибистиклолӣ, таҳлили ҳамоҳангсозии

татбиқи сиёсати макроиктисодӣ ва пешгирии таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба иқтисоди миллӣ тавассути банақшагирии стратегӣ таваҷҷуҳ кардааст (саҳ. 72-115).

Аз ҷониби муаллиф дар боби мазкур ташаккули низоми миллии банақшагирии стратегӣ ҳаматараф мавриди таҳқиқ қарор гирифта, қайд шудааст, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди ба даст овардани Истиклоли давлатӣ низоми дурнамозӣ ва банақшагирии стратегиро такмил дода, дар раванди таҳияи ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодӣ барои пешгӯии фарзияҳои гуногун муайян намудани дурнамои минбаъдаи соҳаҳо истифода намуда истодааст. Ҳоло Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи рушди устувор қарор дорад ва дар ояндаи дарозмӯҳлат бояд механизми амалигардонии низоми банақшагирии стратегӣ барои муайян намудани тамоми захираҳои имкониятҳои мавҷуда қомилан ба роҳ монда шавад (саҳ. 84).

Инчунин бо таҳлили нишондиҳандаҳои асосии макроиктисодӣ аз ҷониби муаллиф низоми миллии банақшагирии стратегӣ баҳо дода шуда, шуда, муайян гардидааст, дар даврони соҳибистиклолӣ Тоҷикистон дар ҳадафҳои стратегии худ ба дастовардҳои назаррас ноил гардидааст. Ҳамзамон дар боби мазкур оид ба саҳми калидии ҳамоҳангсозии сиёсати макроиктисодӣ дар пешгирии таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба иқтисоди миллӣ ва ноил гардидан ба ҳадафҳои стратегӣ хулосабарорӣ карда шудааст (саҳ. 114-115).

Дар боби сеюми диссертатсия **“Самтҳои асосии мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ”** вобаста ба тақмили раванди танзими давлатии низоми банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ, сценарияҳои рушди иҷтимоию иқтисодӣ дар давраи миёнамуҳлат, тақмили низоми мониторинг ва арзёбии нақшаҳои стратегӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқот анҷом дода шудааст (саҳ. 116-145).

Муаллиф дуруст қайд намудааст, ки ҳар як кишвар вобаста ба муҳити иқтисодӣ-таш низоми банақшагирии стратегии худро созмон медиҳад. Муайян намудан ва амалигардонии маҷмуи мақсаду вазифаҳои стратегии давлатро низоми банақшагирии стратегии ҳар як кишвар таъмин намуда, он фаъолияти ҳамаи мақомотҳо ва субъектҳои, яъне иштирокчиёни низомро дар самти иҷрои мақсаду вазифаҳои стратегии давлат ҳамоҳанг месозад.

Фаъолияти мунтазам, ҳамоҳангона ва самараноки низоми банақшагирии стратегӣ ба таъмини устувории макроиктисодӣ муносибат менамояд ва он бояд зерин танзими давлатӣ қарор гирад. Фаъолияти иштирокчиёни низоми

банақшагирии стратегӣ тавассути санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешаванд (саҳ. 118).

Аз ҷониби муаллиф дар асоси таҳлили низоми мавҷудаи батанзимдарории давлатии раванди банақшагирии стратегии рушди иҷтимоию иқтисодӣ барои боз ҳам мукамалгардонии ин раванд, роҳандозии як қатор тадбирҳо пешниҳод шудааст (саҳ. 125-126).

Дар баробари ин муаллиф нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои давраи миёнамуҳлат аз рӯи се сценария, аз ҷумла воқеӣ, буҳронӣ ва шиддатнок таҳия намудааст (саҳ. 143).

Ҳамзамон, ҷиҳати тақмили низоми миллии мониторинг ва арзёбӣ пешниҳодҳои муфидро оид ба мукамалгардонии қонунгузории амлақунанда, баланд бардоштани иқтисодии кадрӣ, ислоҳоти сохторӣ, истифодаи ҷонибҳои манфиатдор, инчунин таҷдиди назар намудани Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 тавсия додааст, ки сазовори баҳои баланди илмӣ мебошад (саҳ. 155-156).

Ҳамин тавр хулоса карда мешавад, ки муаллиф дар ҳалли як қатор масъалаҳои илмӣ, ки барои тақмили низоми банақшагирии стратегӣ заруранд, муваффақ шуда, нуктаҳои илмӣ асоснокшударо пешниҳод намудааст, ки дар маҷмӯъ барои рушди низоми амалқунанда нақши калидӣ доранд.

Дар хулоса пешниҳоди тавсияҳои муаллиф ҷиҳати мукамалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаққули сиёсати иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ оварда шудаанд (С. 159-166).

7. Эродҳо ва ҳолатҳои баҳсталаб оид ба шаклгирии диссертатсия

Дар баробари муваффақиятҳо, дастовард ва пешниҳодҳои дақиқи илмӣ, дар қорӣ диссертатсионӣ баъзе камбудҳои низ ба ҷашм мерасанд, ки ба инобат гирифтани онҳо барои таҳқиқоти ояндаи диссертант аз аҳамият ҳолӣ нестанд.

1. Дар боби якум муаллиф ба назарияи низоми банақшагирии стратегӣ аз нигоҳи олимони таваҷҷуҳ намуда, онро ба 3 ғурӯҳ ҷудо намудааст, аз ҷумла иқтисодӣ, минтақа ва қорхона. Ба ақидаи мо, агар муаллиф дар таҳқиқоти худ мафҳуми банақшагирии стратегии соҳавиро низ таҳқиқ мекард, аз манфиат ҳолӣ намебуд.

2. Аз ҷониби муаллиф дар зербоби 1.3, таҷрибаи байналмилалӣ дар самти банақшагирии стратегӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст, вале

муаллиф омӯзиши таҷрибаи кишварҳои дар ин самт муваффақро дар самти ислоҳоти сохторӣ сарфи назар кардааст.

3. Муаллиф номгӯи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегиро дар кишвар дар ҷадвали 3.2. нишон додааст, аммо оид ба мушкилоти сатҳи иҷроӣ онҳо агар таҳқиқот анҷом дода, тавсияҳои худро пешниҳод мекард, сифати кор беҳтар мегардид.

4. Мазмуни илмӣ кор боз баландтар мегардид, агар муаллиф ба ҷараёни таҳия, татбиқ ва мониторинги ҳуҷҷатҳои стратегӣ диққати махсус зоҳир мекард.

5. Муаллиф дар қори диссертатсионӣ ба раванҷҳои гуногунии мукамалгардонии банақшагирии стратегӣ диққати махсус зоҳир намудааст, аммо ба манфиати кор мебуд, агар муаллиф ба нақши рақамикунонӣ ва технологияҳои иттилоотӣ дар низомии банақшагирии стратегӣ диққати махсус равона менамуд.

6. Дар диссертатсия ва автореферат баъзан ҳатоҳои имлоӣ ва услубӣ ба ҷашм мерасанд.

Аммо, эроду тавсияҳои зикршуда сатҳи назариявӣ амалии таҳқиқоти анҷомшударо қоста намегардонанд, онҳо бештар характери тавсиявӣ доранд ва ҷиҳати тадқиқоти ояндаи муаллиф дар ин самт метавонанд ба инобат гирифта шаванд.

8. Мутобиқати тахассуси илмӣ довталаб ба дараҷаи илмӣ

Аз муҳтавои диссертатсияи пешниҳодшуда бармеояд, ки тахассуси илмӣ ӯ ба дараҷаи илмӣ дархостшуда мутобиқат менамояд. Довталаби дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ Восидиён Фарҳод Саъдулло ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, и бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №627 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад. Таҳқиқоти мазкур аз ҷониби муаллиф мустақилона анҷом дода шуда, мазмуну моҳият ва мантиқи таҳқиқот дорои услубӣ илмӣ мебошад. Сатҳи навгонӣ, вазифаҳои гузошташуда, нуктаҳои илмӣ ва пешниҳоду тавсифҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда, инчунин мақолаҳои илмӣ саҳми шахсии муаллифро тасдиқ мекунанд. Ҳамзамон услуби таҳқиқот ва масъалагузорӣ аз таҷрибаи калони муаллиф дар низомии банақшагирии стратегӣ шаҳодат медиҳад. Хулоса диссертатсияи Восидиён Фарҳод Саъдулло дар мавзӯи «Нақши мукамалгардонии низомии банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии

Тоҷикистон» ба талаботи таҳияи таҳқиқотҳои диссертатсионӣ мувофиқ буда, муаллифи он сазовори ноил гардидан ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ ва дигар талаботи муқаррарнамудаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 «Дар бораи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» мебошад.

Такризи мазкур дар асоси муқаррароти бандҳои 76, 77, 78, 79 ва 81 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, омода ва пешниҳод гардидааст.

9. Нашри натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ.

Баррасии кори таҳқиқотӣ нишон дод, ки аз рӯйи натиҷаҳои таҳқиқот 11 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 8 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофшуда, чоп карда шудаанд. Асарҳои интишорнамудаи муаллиф хулосаву пешниҳодҳои дар диссертатсия ҷойдоштаро дар худ инъикос менамоянд.

10. Мутобиқати матни автореферат бо мазмуни диссертатсия

Автореферати диссертатсияи Восидиён Фарҳод Саъдулло тибқи талаботи муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ таҳия гардида, мазмуни асосии таҳқиқотро инъикос мекунад ва дар он натиҷаҳои илмӣ асоснокгардида шарҳи пурраи худро ёфтаанд.

11. Хулосаи умумӣ оид ба диссертатсияи тақризшаванда

Дар маҷмӯъ, кори диссертатсионӣ дар мавзӯи “Нақши муқаммалгардонии низоми банақшагирии стратегӣ дар ташаккули сиёсати иқтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.01 – Назарияи иқтисодӣ (08.00.01.01 - Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ)) пешниҳод гаштааст, рисолаи илмӣ анҷомёфта буда, ҳислату мазмуни илмӣ амалӣ дошта, муаллифи он Восидиён Фарҳод Саъдулло сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.01.01 - Назарияи умумии иқтисодӣ (иқтисоди сиёсӣ) мебошад.

Тақризи муассисаи пешбар дар чаласаи кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (суратчаласаи №9 аз 11-уми апрели соли 2025).

Натиҷаи овоздиҳӣ:

Иштирок доштанд – 12 нафар омӯзгорон, аз ҷумла 10 нафар докторону номзадони илм;

Хукуки овоз доданро доранд – 10 нафар докторону номзадони илм;

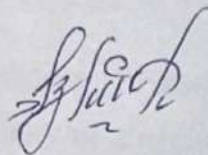
“Тарафдор” – 10 нафар;

“Зид” – нест;

“Бетараф” – нест.

Раисикунандаи чаласа:

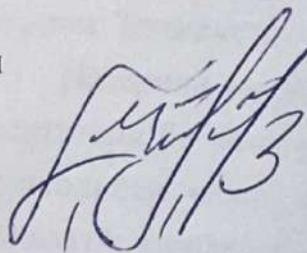
номзади илмҳои иқтисодӣ, и.в. дотсенти
кафедраи назарияи иқтисодии
Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва
соҳибкории Тоҷикистон

Ҳасанзода Ф.Ш.

Ташхисгар:

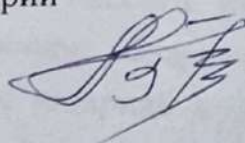
доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент,
мудири кафедраи назарияи иқтисодии
Донишгоҳи байналмилалии
сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон

Садриддинов М.И.

Котиби чаласа:

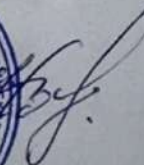
номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти
кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи
байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории
Тоҷикистон

Чалолов А.А.

Имзоҳои Ҳасанзода Ф.Ш., Садриддинов М.И. ва Чалолов А.А. -ро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ
ва соҳибкории Тоҷикистон

Чураев Ш.Н.

Суроғи муассисаи пешбар: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
734055, ш. Душанбе, х. Борбад 48/5, Донишгоҳи
байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон

Тел: (+992 37) 234-88-00 (03), 907733247

E-mail: dsx_ips@mail.ru, **web:** http://iutet.tj